

**Stanowisko Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej w sprawie
Sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu
Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pn. Przegląd śródkresowy planu
działania na rzecz ekonomii społecznej – najważniejsze osiągnięcia i dalsze działania
– COM(2026) 138**

Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej wyraża uznanie dla skali działań podjętych przez Komisję Europejską i Państwa Członkowskie w celu realizacji Planu na rzecz ekonomii społecznej na terenie Unii Europejskiej. Komitet uznaje za trafną diagnozę dotyczącą tworzenia ram dla rozwoju ekonomii społecznej, zawartą w dokumencie. Pozytywnie ocenia również nowe działania zaplanowane przez Komisję Europejską na rzecz urzeczywistnienia wizji konkurencyjnej, prężnej, rozpoznawalnej ekonomii społecznej jako komplementarnego elementu gospodarki rynkowej.

W oparciu o analizę procesów wdrożeniowych Planu działania na rzecz ekonomii społecznej, w dokumencie wskazano obszary kluczowe dla funkcjonowania i rozwoju ekonomii społecznej w UE. W szczególności należy wymienić kilka, które w opinii Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej zasługują na dalszą uwagę i wymagają wsparcia systemowego, a które pojawiły się w postaci wizji rozwojowych na rzecz wzmocnienia ekosystemu ekonomii społecznej. Te skoordynowane działania obejmują m.in.:

1. Zapewnienie dostępu przedsiębiorcom społecznym do finansowania, wsparcie dla profesjonalizacji i rekrutacji pracowników, szczególnie tych w mniej uprzywilejowanej sytuacji.
2. Dbałość o lepsze wykorzystanie niewykorzystanego potencjału aktywności ekonomii społecznej tam, gdzie ona faktycznie ma miejsce, czyli na szczeblach niższych zarządzania publicznego (poziom regionalny i lokalny) wraz z kolejnymi działaniami na rzecz upowszechnienia rozwiązań oraz wyników, a także budowania bazy dowodowej.
3. Dbałość o powszechne i jednolite uwzględnianie aspektów społecznych w praktykach zamówień publicznych w państwach członkowskich.
4. Zaproponowanie w planie nowych działań dotyczących pomocy państwa (pomoc *de minimis*) i zamówień publicznych, a zwłaszcza do wykorzystania prawa zamówień publicznych jako narzędzia strategicznego dla rozwoju i stabilizacji funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Komitet pozytywnie odnosi się do planów dotyczących tworzenia na poziomie europejskim ulepszonych ram regulacyjnych w zakresie wyłączeń blokowych i pomocy *de minimis*.

Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej z zadowoleniem przyjmuje sformułowane przez Komisję ambitne wizje rozwojowe sektora ekonomii społecznej. Jednocześnie zachęca do:

1. Uznania ekonomii społecznej za istotny element gospodarki, rynku pracy, sektora usług społecznych, ale także zauważenia potencjału podmiotów ekonomii społecznej w takich obszarach jak gospodarka obiegu zamkniętego, zielona transformacja, energetyka obywatelska, kultura, turystyka, mieszkalnictwo społeczne, usługi lokalne, produkcja, gastronomia, edukacja, cyfryzacja oraz współpraca z przedsiębiorstwami "głównego nurtu".
2. Docenienia wagi ekonomii społecznej w budowaniu odporności społecznej wobec sytuacji kryzysowych. Odporność społeczną należy rozumieć jako zdolność społeczności lokalnych do reagowania, współdziałania, adaptacji i odbudowy w obliczu kryzysów i zagrożeń. Warto zaznaczyć, że w sytuacjach kryzysowych najbardziej narażone są osoby najślabsze: chore, niepełnosprawne, seniorzy, dzieci itp., a w nagłych sytuacjach kryzysowych do tych osób nie dotrze pomoc administracji i służb ratowniczych, najszybciej działania może podjąć społeczność lokalna, podmioty ekonomii społecznej – w tym przedsiębiorstwa społeczne, wolontariusze. Dlatego w regionach należy tworzyć plany odporności społecznej, których istotnym elementem będzie tworzenie i rozwój Sieci Odpornych Społeczności, tworzonych z udziałem silnych, sprawczych i współpracujących ze sobą podmiotów ekonomii społecznej.
3. Zwrócenia uwagi na potrzebę profesjonalizacji i ekonomizacji podmiotów ekonomii społecznej. Tworzenie miejsc pracy w gospodarce społecznej będzie trwałe tylko wtedy, gdy podmioty te będą miały dostęp do profesjonalnego doradztwa biznesowego, zarządczego, finansowego, marketingowego, cyfrowego i inwestycyjnego.

Komitet zachęca również do uzupełnienia działań Komisji Europejskiej o motywowanie Państw Członkowskich Unii Europejskiej do:

1. Podjęcia działań w postaci obligatoryjnego uwzględnienia ekonomii społecznej w spektrum interwencji projektowanych w ramach wieloletnich ram finansowych 2028-2034. Uznania ekonomii społecznej w planowanych interwencjach za nieodzowny instrument w budowaniu odporności, spójności społecznej, ekonomicznej i terytorialnej, w tym tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zwiększanie uczestnictwa w rynku pracy, reintegracji społecznej i zawodowej, zwalczania ubóstwa i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, dostarczania usług społecznych oraz rozwoju lokalnego.
2. Pełniejszego wykorzystania już dostępnych możliwości pomocy państwa (pomoc *de minimis*) i zamówień publicznych.